

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról szóló 98/41/EK tanácsi irányelv módosításáról és a tagállamok kikötőibe érkező vagy onnan induló hajókra vonatkozó nyilatkozattételi követelményekről szóló 2010/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

[COM(2016) 370 final –2016/171(COD)]

(2017/C 034/29)

Előadó: **Vladimír NOVOTNÝ**

Felkérés:	Európai Parlament, 2016.6.9. az Európai Unió Tanácsa, 2016.6.22.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 100. cikkének (2) bekezdése [COM(2016) 370 final –2016/171(COD)]
Illetékes szekció:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2016.10.6.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2016.10.19.
Plenáris ülés száma:	520.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	205/9/15

1. Következtetések és ajánlások

- 1.1. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a javasolt módosítás javítja majd a hajózás biztonságát, különösen az uniós vizeken utazók számára, és hajószerencsétlenségek esetén hozzájárul a mentési munka hatékonyságának javításához.
- 1.2. Az EGSZB támogatja a nyilvántartásba vett információk kiegészítését az állampolgársággal, hogy hajószerencsétlenség esetén gyorsabban lehessen tájékoztatni a családokat a hajón utazó hozzátartozókról, és el lehessen kerülni a sorsukkal kapcsolatos bizonytalanságot.
- 1.3. Az EGSZB – az Európai Bizottság által végzett konzultáció eredményeivel összhangban – felhívja a figyelmet a kis fuvarozótársaságok helyzetére és a fokozódó bürokráciával szembeni védelmük szükségességére. Az EGSZB véleménye szerint a javaslat biztosítja, hogy továbbra is valamennyi üzemeltető számára egyenlő feltételek mellett folyjon a verseny az uniós vizeken.
- 1.4. Az EGSZB nagyra értékeli, hogy az irányelvre irányuló javaslatához végrehajtási terv is párosul, amely felsorolja az egyszerűsítést szolgáló intézkedések végrehajtásához szükséges lépéseket, és meghatározza az ezen új eljárások bevezetéséhez kötődő legfontosabb műszaki, jogi és az idővel kapcsolatos kihívásokat.
- 1.5. Az EGSZB üdvözli a 98/41/EK tanácsi irányelv módosítására irányuló javaslatot, amelyet jelentős hozzájárulásnak tart az Európai Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programja (REFIT) és az EU szabályozási környezetének javítására irányuló program végrehajtásához.

2. Bevezetés

- 2.1. A személyhajók biztonságára vonatkozó uniós jogi keret célravezetőségi vizsgálatát követően az Európai Bizottság a személyhajók biztonságára vonatkozó meglévő uniós szabályozási keret egyszerűsítésére és észszerűsítésére vonatkozó javaslatsomagot terjeszt elő annak érdekében, hogy megelőzze a különböző jogszabályokban szereplő kötelezettségek közötti potenciális átfedéseket és az ellentmondásokat, fenntartva ugyanakkor az uniós szabályokat és biztosítva azok megfelelő alkalmazását.

2.2. E javaslatcsomagnak, amely a személyhajókra vonatkozó műszaki előírásokról szóló 2009/45/EK irányelv módosítását, a menetrend szerint közlekedő személyhajókról szóló 1999/35/EK irányelv helyébe lépő irányelvre irányuló javaslatot és – ami a legfontosabb – a személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról szóló 98/41/EK irányelv módosítását foglalja magában, az a célja, hogy könnyebben alkalmazható, ellenőrizhető és betartatható, következőképpen a hajózási ágazat általános biztonságának javítását szolgáló átlátható, egyszerű és naprakész jogi keretet biztosítson.

2.3. A javasolt módosítások az Európai Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programján (REFIT) alapulnak, és hozzájárulnak az uniós szabályozási környezet javítására irányuló program megvalósításához.

2.4. A javaslat az Európai Bizottság minőségi jogalkotási programjának megvalósításához is hozzájárul, mivel biztosítja a hatályos jogszabályok átláthatóságát és egyértelműségét, nem növeli szükségtelenül a terheket, és lépést tart a folyamatos politikai, társadalmi és technológiai fejlődéssel. A javaslat a 2018-ra vonatkozó tengeri szállítási stratégia céljainak megvalósításához is igyekszik hozzájárulni, mivel minőségi kompjáratokat biztosít az Unión belüli menetrendszerű közlekedésben.

3. Az európai bizottsági dokumentum

3.1. A 98/41/EK tanácsi irányelv rendelkezik az uniós kikötőbe érkező vagy onnan induló személyhajókon tartózkodó valamennyi utas és személyzet számbavételéről és regisztrációjáról. A jelenlegi követelmények értelmében ezeket az információkat a vállalat információs rendszerében kell tárolni, és folyamatosan készenlétben kell tartani, hogy bármikor továbbíthatóak legyenek a kutatás-mentésért felelős illetékes biztonsági hatósághoz. A rögzített adatok (általában a név, az életkor és a nem) nem minden esetben tartalmazzák az állampolgársággal kapcsolatos információkat, ami megnehezíti a lehetséges áldozatok és hozzátartozók számára történő támogatásnyújtást.

3.2. Követkézőképpen azokra az üzemeltetőkre, akik eleve továbbítják ezeket az adatokat az egyablakos nemzeti rendszer felé, kettős jelentéstételi feladat hárul. A hatályos szabályok nem veszik figyelembe, hogy időközben olyan rendszereket fejlesztettek ki, mint a SafeSeaNet és az egyablakos nemzeti rendszer, és szükségessé teszik, hogy vészhelyzet esetén az illetékes tagállami hatóság felvegye a kapcsolatot a hajózási társasággal. A javaslat teljes mértékben összhangban van az Európai Bizottság REFIT programjában megfogalmazottakkal, és ki kívánja használni az adatok nyilvántartásával, továbbításával és védelmével, valamint az adatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos digitalizációs lehetőségeket.

3.3. A hatékony kutatási-mentési műveletek azonnali hozzáférést igényelnek a szállított személyekre vonatkozó pontos adatokhoz. Az irányelv jelenlegi szövege mindezt nem garantálja kellőképpen. Az Európai Bizottság ennek megfelelően javasolja a személyhajókon utazó utasok és személyzet számbavételével és regisztrációjával kapcsolatos jelenlegi előírások korszerűsítését, egyértelműbbé tételét és egyszerűsítését az ezen előírások által meghatározott biztonsági szint fokozása érdekében.

3.4. A javaslatnak az a követelménye, hogy a hajón tartózkodó személyekre vonatkozó információkat valamely meglévő elektronikus rendszerben – amelyben vészhelyzet esetén az illetékes hatóság azonnal hozzáférhet az adatokhoz – nyilván kell tartani, hatalmas előrelépést jelent a jelenlegi biztonsági szinthez képest anélkül, hogy jelentős költségeket róna az üzemeltetőkre vagy a felhatalmazott szervekre.

3.5. Az Európai Bizottság javasolja az utasokra vonatkozó információk többszörös jelentésével kapcsolatos előírás eltörlését és a jelenlegi jelentési követelmények összehangolását minden üzemeltető számára azáltal, hogy lehetővé teszik, hogy egy meglévő elektronikus rendszerben rögzítsék a fedélzeten tartózkodó személyek számára vonatkozó információt. Ez lehetővé teszi, hogy vészhelyzet vagy baleset esetén az adatokat – az Unión belüli bármely kikötő elhagyását, illetve a kikötőbe való beérkezést megelőzően – azonnal az illetékes hatóság részére továbbítsák ahelyett, hogy azokat a vállalati belső rendszerből kelljen kikeresni. Azt is biztosítja, hogy minden 20 tengeri mérföldnél hosszabb út esetén az Unión belüli bármely kikötő elhagyását, illetve a kikötőbe való beérkezést megelőzően a személyzetre és az utasokra vonatkozóan előírt információkat a vállalati rendszer helyett ugyanabban az elektronikus rendszerben rögzítsék.

3.6. Az Európai Bizottság a következő rendelkezéseket is javasolja: az átfedések elkerülése, valamint – minden 20 tengeri mérföldnél hosszabb út esetén – annak előírása, hogy az utasok állampolgárságát ugyanazokkal a módszerekkel és ugyanazon feltételeknek megfelelően vegyék nyilvántartásba és továbbítsák az illetékes hatóság felé, amelyeket a korábban előírt adatok (név, életkor stb.) esetén alkalmaznak; a 98/41/EK irányelvben szereplő utas-nyilvántartási követelmények meghatározásainak egyértelműsítése, például az út hosszára vonatkozóan; az utas-regisztrációs rendszerek jóváhagyására vonatkozó előírás törlése a 98/41/EK irányelvből; és a 2009/45/EK irányelv és a 98/41/EK irányelv szerinti mentességek/egyenértékűségek jelentésével kapcsolatos eljárás egyszerűsítése. A javaslat pontosítja a 98/41/EK irányelvben szereplő megfelelő fogalom meghatározásokat és követelményeket is.

3.7. A javaslat biztosítja, hogy a verseny az uniós vizeken valamennyi üzemeltető számára egyenlő feltételekkel folytatódhasson.

4. Általános megjegyzések

4.1. Az EGSZB üdvözli a 98/41/EK tanácsi irányelv módosítására irányuló javaslatot, amelyet jelentős hozzájárulásnak tart az Európai Bizottság célravezető és hatásos szabályozás programja (REFIT) és az EU szabályozási környezetének javítására irányuló program végrehajtásához.

4.2. Az EGSZB megítélése szerint a modern elektronikus kommunikációs módszerek jelentéstételre javasolt felhasználása megfelelő, és növelni fogja a személyhajókon utazó személyek nyilvántartásba vételére és az ezzel kapcsolatos nyilatkozattételre szolgáló rendszer hatékonyságát és eredményességét.

4.3. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a javasolt módosítás növeli majd a hajózás biztonságát az uniós vizeken, és hajószerecsétlenségek esetén hozzájárul a mentési munka hatékonyságának javításához.

4.4. Az EGSZB támogatja a nyilvántartásba vett információknak az állampolgársággal való kiegészítésére irányuló javaslatot, hogy hajószerecsétlenség esetén gyorsabban lehessen tájékoztatni a családokat a hajón utazó hozzátartozókról, és el lehessen kerülni a sorsukkal kapcsolatos bizonytalanságot.

4.5. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság megközelítését, amelynek keretében az Európai Bizottság az irányelv javasolt módosításának előkészítése során célzott konzultációt folytatott a hajózási ágazatban dolgozó szakemberekkel, valamint az utazóközönség képviselőivel. E konzultációk eredményeit a 98/41/EK tanácsi irányelv módosítására irányuló javaslatához csatolt európai bizottsági munkadokumentum foglalja össze és értékeli. A konzultációk következtetéseit beépítették a javasolt irányelvbe.

4.6. Az EGSZB szükségesnek tartja a nyilvántartásba veendő személyes adatok védelmének megerősítését, valamint a 98/41/EK irányelv teljes korszerűsítését a személyes adatok védelmének területén végbement jogi fejleményekkel, különösen a (EU) 2016/679 rendelettel összhangban.

5. Részletes megjegyzések

5.1. Az Európai Bizottságtól eltérően az EGSZB úgy véli, hogy a személyes adatok védelmét egyensúlyba kell hozni a kérésre az illetékes tagállami hatóságok felé továbbítandó adatokhoz való hozzáférés korlátozására vonatkozó követelményekkel (a vészhelyzet esetén, illetve balesetet követően alkalmazott adatmegosztási mechanizmus a 2002/59/EK irányelvben meghatározott SafeSeaNet rendszer). Az egyablakos nemzeti rendszerhez hasonlóan a SafeSeaNet is a személyes adatok védelméről szóló uniós jogszabályon alapul, és egyértelműen meghatározott adatbiztonsági és hozzáférési jogokról rendelkezik. Az EGSZB ajánlja, hogy az irányelvre irányuló javaslatban részletesen határozzák meg az adatok megőrzési idejét.

5.2. Az EGSZB úgy véli, hogy a javaslatban szereplő, az egyablakos nemzeti rendszer felé történő adattovábbításnak szigorúan biztosítania kell a bizalmas adatkezeléssel kapcsolatos (a 2010/65/EU irányelv 8. cikkében meghatározott) előírások teljesülését, továbbá azt, hogy az adattovábbítás megfeleljen a személyes adatok védelméről szóló uniós jogszabálynak.

5.3. Az EGSZB – az Európai Bizottság által végzett konzultáció eredményeivel összhangban – felhívja a figyelmet a kis fuvarozótársaságok helyzetére és a fokozódó bürokráciával szembeni védelmük szükségességére. Az EGSZB ezért támogatja az Európai Bizottság javaslatát, amelynek lehetővé kell tennie a kis fuvarozótársaságok számára, hogy olcsóbb és rugalmasabb lehetőségként internetkapcsolat segítségével tegyenek eleget a nyilvántartásba vételi követelményeknek, vagy saját döntésük alapján az Automatikus Információs Rendszeren (egy igen magas frekvenciájú rádiós jelátvitel-alapú tengerészeti hírközlési rendszeren) keresztül továbbítsák a hajón tartózkodó személyek létszámára vonatkozó információt. Ez lehetővé tenné, hogy a helyi kutató-mentő szolgálat a kapcsolattartó személy elérhetőségétől függetlenül bármikor egyszerűen visszakereshesse a hajón tartózkodó személyek létszámát.

5.4. Az EGSZB nagyra értékeli, hogy az irányelvre irányuló javaslatához végrehajtási terv is párosul, amely felsorolja az egyszerűsítést szolgáló intézkedések végrehajtásához szükséges lépéseket, és meghatározza az ezen új eljárások bevezetéséhez kötődő legfontosabb műszaki, jogi és az idővel kapcsolatos kihívásokat.

Kelt Brüsszelben, 2016. október 19-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS
